

Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở các trường mầm non công lập Quận 10, thành phố Hồ Chí Minh

Nguyễn Kim Yến

Học viên Cao học, Trường Đại học Sài Gòn

Received: 18/4/2024; Accepted: 28/4/2024; Published: 6/5/2024

Abstract: Life skills education is regularly integrated into activities in a natural way, allowing children to absorb knowledge, develop decision-making abilities, and know how to handle and avoid various situations in life. However, the cultivation of life skills in children remains limited and lacks significant positive changes. This article introduces management measures for life skills education activities for children in District 10, Ho Chi Minh City, in response to the requirements of the new 2018 General Education Program.

Keywords: Management measures, life skills education, District 10 Ho Chi Minh City

1. Đặt vấn đề

Trong những năm qua, giáo dục kỹ năng sống (GDKN) cho trẻ ở các trường mầm non trên địa bàn Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh luôn được quan tâm đáng kể. GDKN được lồng ghép thường xuyên vào trong các hoạt động một cách tự nhiên để trẻ được tiếp thu những kiến thức, có năng lực quyết định hoạt động bản thân, biết xử lý và phòng tránh các tình huống khác nhau xảy ra trong cuộc sống. Tuy nhiên, việc rèn kỹ năng sống (KNS) cho trẻ còn bị hạn chế, chưa có nét chuyên biến tích cực.

Từ kết quả nghiên cứu thực trạng và dựa trên khung lý thuyết đã được xây dựng, tác giả đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động (QLHĐ) GDKN cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở các trường mầm non công lập (MNCL) Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Nội dung và kết quả nghiên cứu

2.1. Thực trạng QLHĐ GDKN cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở các trường MNCL Quận 10, TP Hồ Chí Minh

Bên cạnh một số kết quả đạt được, còn có những hạn chế nhất định: vẫn còn nhiều giáo viên khi lên lớp chủ yếu quan tâm đến việc làm sao truyền thụ hết nội dung kiến thức trong bài học mà ít quan tâm đến việc GDKN cho trẻ, coi nhẹ việc hình thành thái độ, thói quen, kỹ năng cho trẻ. Các hình thức GDKN cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi nhìn chung còn đơn điệu, chủ yếu là các bài giáo huấn mang nặng tính lý thuyết, chưa quan tâm đến việc thực hành và vận dụng vào thực tế. Công tác tuyên truyền tới CMHS còn hạn chế nên sự kết hợp giữa CMHS với nhà trường chưa chặt chẽ, chưa phát huy hiệu quả tối

đa. Công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động GDKN ở trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi chưa được chú trọng, vẫn mang nặng tính hình thức và lý thuyết (giáo án...) mà chưa có kết quả cụ thể trên mỗi trẻ. Sự phối hợp các lực lượng giáo dục, đặc biệt là nhà trường với gia đình trẻ, các tổ chức và lực lượng ngoài xã hội trong công tác GDKN cho trẻ còn hạn chế, chưa đồng bộ, thiếu nhất quán, thường chỉ mang nặng tính hành chính, kém hiệu lực.

2.2. Các biện pháp QLHĐGDKN cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở các trường MNCL Quận 10, TP Hồ Chí Minh

2.2.1. Nâng cao nhận thức cho đội ngũ CBQL, giáo viên về vai trò của GDKN cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

- Mục tiêu biện pháp: Nhằm nâng cao nhận thức cho đội ngũ CBQL và giáo viên đang hoạt động trong nhà trường về vai trò của GDKN cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi và tầm quan trọng trong việc tổ chức hoạt động GDKN cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở trường MNCL.

- Nội dung biện pháp: Thông qua các cuộc họp trong nhà trường và các buổi sinh hoạt chuyên môn trong các tổ khối, nhà trường tăng cường nhận thức cho đội ngũ qua việc tuyên truyền về các quan điểm, chủ trương, đường lối chính sách của Đảng, của Nhà nước và Bộ Giáo dục về vai trò và ý nghĩa của sự hình thành và phát triển nhân cách cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi thông qua hoạt động GDKN, từ đó sẽ giúp cho đội ngũ CBQL, giáo viên hiểu và có nhận thức đúng đắn về mục tiêu, mục đích, nội dung, nhiệm vụ, chức năng, phương pháp, hình thức giáo dục...

và quy trình tổ chức hoạt động GDKNS cho trẻ mầm non. Tuyên truyền nâng cao nhận thức cho đội ngũ CBQL, đội ngũ cốt cán, giáo viên về chiến lược giáo dục, những yêu cầu về đổi mới, những thách thức trong hiện tại và tương lai về giáo dục mầm non. Từ đó giúp cho đội ngũ CBQL, đội ngũ cốt cán và giáo viên có ý thức, tinh thần trách nhiệm hơn trong công việc, nhận thức sâu sắc hơn vai trò của mình.

Giúp CBQL và giáo viên hiểu rõ mục đích, mục tiêu của hoạt động GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi hướng tới đổi mới phương thức quản lý, xây dựng các kế hoạch, phương pháp, biện pháp, hình thức tổ chức... tốt hơn cho hoạt động GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi, xem hoạt động GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi như một công cụ giúp đánh giá năng lực của bản thân mình, tìm ra hướng khắc phục từng bước hoàn thiện và nâng cao năng lực của bản thân, góp phần nâng cao chất lượng chất lượng GDMN và hoạt động GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.

2.2.2. Tăng cường quản lý việc thực hiện các mục tiêu GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.

- Mục tiêu của biện pháp: giúp định hướng được nội dung công việc cần thực hiện trong tất cả các hoạt động. Quản lý mục tiêu GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi là để cho đội ngũ đi đúng hướng, tránh sai lệch nội dung cần truyền đạt và huy động được mọi tiềm năng để thực hiện có hiệu quả cao nhất những mục tiêu cụ thể trong từng giai đoạn phát triển nhất định của nhà trường.

- Nội dung biện pháp

GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi phải hướng tới mục tiêu của giáo dục, giúp trẻ em phát triển về thể chất, tinh cảm, trí tuệ, thẩm mỹ, hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách, chuẩn bị cho trẻ vào lớp một; hình thành và phát triển ở trẻ em những chức năng tâm sinh lý, năng lực và phẩm chất mang tính nền tảng, những kỹ năng sống cần thiết phù hợp với lứa tuổi, khơi dậy và phát triển tối đa những khả năng tiềm ẩn, đặt nền tảng cho việc học ở cấp học tiếp theo và cho việc học tập suốt đời. Thống nhất về mục tiêu sẽ giúp CBQL và giáo viên dễ dàng thống nhất với nhau về nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở trường MNCL Quận 10, TP.HCM.

2.2.3. Đẩy mạnh hoạt động chỉ đạo thực hiện nghiêm túc các nội dung GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

- Mục tiêu của biện pháp: Giúp cho CBQL chỉ đạo thực hiện nội dung hoạt động GDKNS một cách nghiêm túc. Đồng thời giúp Hiệu trưởng quản lý tốt

nội dung chương trình hoạt động GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi. giúp giáo viên định hướng quá trình thực hiện và tổ chức các hoạt động GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi. Đồng thời bám sát nội dung chương trình của nhà trường theo chủ đề và thiết kế các hoạt động GDKNS phù hợp với thực tế, điều kiện địa phương, của lớp học nhằm đảm bảo thời gian thực hiện các chủ đề trong suốt năm học.

- Nội dung của biện pháp

Trong quá trình dạy học và giáo dục cần tổ chức đa dạng hóa các hoạt động để thu hút trẻ tham gia, các hoạt động phải phù hợp với lứa tuổi phong phú về nội dung, linh hoạt trong việc sử dụng các phương pháp. Từ đó, trẻ thích tham gia các hoạt động, qua các hoạt động dần dần hình thành tình cảm, thái độ, hành vi đúng đắn ở trẻ, giúp trẻ có khả năng ứng phó tích cực trước các tình huống của cuộc sống, xây dựng mối quan hệ tốt đẹp với gia đình, bạn bè và mọi người, chủ động, an toàn và lành mạnh.

Các nội dung của hoạt động GDKNS phải mang tính phát triển, không trùng lặp gây sự nhàm chán cho trẻ đồng thời phải có tính kế thừa, phát huy các nền tảng kỹ năng mà trẻ đã học. Các phương pháp và hình thức tổ chức phải tạo được hứng thú, khơi gợi sự ham hiểu biết, thích khám phá tìm tòi ở trẻ.

2.2.4. Đảm bảo tốt các điều kiện về CSVC phục vụ GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.

- Mục tiêu biện pháp: Nhằm giúp đảm bảo trang bị đầy đủ về số lượng và chất lượng về CSVC, trang thiết bị, đồ dùng dạy học tạo giúp giáo viên có đầy đủ phương tiện, môi trường phù hợp và đa dạng trong tổ chức hoạt động GDKNS phù hợp với thực tiễn. Tạo động lực cho đội ngũ giáo viên tích cực, sáng tạo, hăng say hơn khi tổ chức hoạt động GDKNS cho trẻ, đặc biệt là hoạt động GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi tại trường.

- Nội dung biện pháp

Quản lý CSVC, tăng cường nguồn vốn đầu tư để trang bị và tái trang bị các công cụ, thiết bị hỗ trợ giáo viên và trẻ trong công tác GDKNS phù hợp với sự phát triển của nhà trường.

Mọi khâu chuẩn bị tốt nhưng không có phương tiện hoặc phương tiện chất lượng kém thì không thể GDKNS thành công. Do vậy, nhà trường cần xây dựng các cơ chế liên kết giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng xã hội để phối hợp, huy động nguồn lực cho nhà trường bằng việc xây dựng các chương trình hay dự án. Hiệu trưởng nói riêng và CBQL nói chung phải thường xuyên bồi dưỡng, tự bồi dưỡng để làm tốt vai trò của mình trong cộng đồng. hiệu

trường có uy tín, năng lực là nguồn kích thích sự tham gia của các lực lượng giáo dục cho sự phát triển của nhà trường.

Mỗi nhà trường đáp ứng đầy đủ CSVCS, các công cụ thiết bị hỗ trợ GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi là điều kiện cơ bản tạo nên sự thành công trong công tác GDKNS, bởi vì công cụ thiết bị giáo dục có mối liên hệ chặt chẽ giữa giáo viên và trẻ, giữa nội dung, phương pháp và mục tiêu giáo dục góp phần tham gia vào thúc đẩy hiện thực hóa mục tiêu giáo dục, làm cho quá trình giáo dục có chất lượng và hiệu quả.

2.2.5: Quản lý sự phối hợp giữa nhà trường và gia đình trong tổ chức GDKNS cho trẻ

- Mục tiêu của biện pháp: Nhằm phát huy tận dụng được sức mạnh tổng hợp của nhà trường, gia đình và xã hội để chăm lo giáo dục toàn diện cho trẻ trong đó có GDKNS, phát huy những tiềm năng phong phú của toàn xã hội (về vật chất cũng như tinh thần) tham gia vào công tác giáo dục thế hệ trẻ, qua đó tạo ra sự đồng thuận, sự thống nhất cao trong thực hiện mục tiêu giáo dục và xây dựng môi trường trong sạch lành mạnh để giáo dục hình thành, phát triển con người một cách toàn diện về đức, trí, thể, mỹ.

Trong quản lý GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở các trường MNCL, việc thiết lập mối liên hệ thông tin hai chiều giữa nhà trường, gia đình là hết sức quan trọng. Việc giữ vững mối liên hệ, phối hợp giữa nhà trường với gia đình sẽ giúp nhà trường nắm và hiểu rõ hơn hoàn cảnh của trẻ, tạo nên sự đồng tâm, hiệp lực các lực lượng trong và ngoài nhà trường để giáo dục cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi có kỹ năng sống tốt hơn.

- Nội dung của biện pháp

Phối hợp giáo dục cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi giữa nhà trường với gia đình và xã hội từ lâu đã trở thành nguyên tắc. Sự phối hợp này sẽ mang lại hiệu quả cao cho chất lượng giáo dục. Do đó, gia đình cần xây dựng để trở thành một môi trường tích cực thể hiện trong mối quan hệ hòa thuận, bình đẳng, tôn trọng và quan tâm đến nhau, phát huy truyền thống tốt đẹp trong gia đình mỗi cá nhân có quan hệ gần gũi, đúng đắn, đoàn kết với láng giềng, cộng đồng nơi cư trú. Về chức năng, trách nhiệm của nhà trường, gia đình, xã hội trong công tác giáo dục trẻ đã được điều lệ trường mầm non nêu rõ: Nhà trường phải chủ động phối hợp thường xuyên với gia đình và xã hội để xây dựng môi trường giáo dục thống nhất nhằm thực hiện mục tiêu nguyên lý giáo dục. Nếu GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi chỉ thực hiện trong nhà trường mà không có sự hỗ trợ của cộng đồng, sự phối hợp

của cha mẹ học sinh thì sẽ không mang lại hiệu quả như mong muốn.

2.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp đề xuất

Các biện pháp có sự phối kết hợp chặt chẽ, bổ sung và hỗ trợ nhau. Kết quả của biện pháp này là yếu tố thành công cho các biện pháp khác... Mỗi biện pháp đều giữ một vai trò quan trọng riêng. Trong quá trình thực hiện, các biện pháp cần được áp dụng một cách hợp lý thì mới phát huy được hiệu quả cao nhất.

Các biện pháp trên có tác động qua lại với nhau, hỗ trợ bổ sung cho nhau trong quá trình quản lý, tạo điều kiện để các nhà quản lý chỉ đạo, phát huy sức mạnh tổng hợp, thực hiện tốt mục tiêu quản lý của tổ chức. Các biện pháp này đều có mối quan hệ gắn bó, tác động qua lại lẫn nhau và đều cùng mục đích góp phần giúp các nhà quản lý tại các trường MNCL Quận 10, TPHCM thực hiện hiệu quả công tác QLHĐGD KNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi. Trong quá trình chỉ đạo, người quản lý giáo dục phải phối kết hợp nhiều biện pháp một cách khoa học, hợp lý thì sẽ đạt hiệu quả cao nhất. Tuỳ thuộc vào công việc, con người, hoàn cảnh, điều kiện... mà người hiệu trưởng lựa chọn hoặc kết hợp các biện pháp quản lý cho phù hợp.

3. Kết luận

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và phân tích thực trạng QLHĐGD KNS cho trẻ ở các trường MNCL Quận 10, TPHCM tác giả đã đề xuất được 05 biện pháp QLHĐGD KNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi phù hợp với tình hình thực tế của các trường MNCL Quận 10. Kết quả khảo sát cho thấy cả 5 biện pháp này đều cấp thiết và có tính khả thi cao. Các biện pháp được thiết kế đều nhằm tác động vào tất cả các khâu của quá trình quản lý và các chủ thể, đối tượng tham gia vào quá trình này, tác động vào tất cả các thành tố của quá trình GDKNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi. Nhờ đó, sẽ tác động tổng hợp đến QLHĐGD KNS cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi trong nhà trường.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2011). *GDKNS qua các môn học và hoạt động giáo dục*. NXB Giáo dục Việt Nam. Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2014). *QLHĐGD KNS qua các hoạt động ngoài giờ lên lớp*. (Thông ty 04/2014 /TT-BGDĐT ngày 28 tháng 2 năm 2014 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo). Hà Nội
3. Đào Thị Chi Hà. (2018). *QLHĐGD KNS cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non tư thục*. Luận án tiến sĩ QLGD. Học viện Khoa học xã hội.